

Posttraumatische dystrofie of Sudeck Dystrofie

Posttraumatische dystrofie (PD) is een complicatie die na een letsel of een operatie aan een lidmaat, arm of been, ontstaat. De ernst ervan staat los van de ernst van het letsel. Zo kan een klein letsel, bijvoorbeeld een kneuzing van de hand, een ernstige vorm van PD geven. Een zwaar letsel, zoals een gecompliceerde enkelbreuk, kan in lichte mate PD tot gevolg hebben.

PD is een van de belangrijkste oorzaken van functieverlies en invaliditeit na ongevallen of operaties aan een lidmaat. Alle weefsels en alle functies van een arm of been kunnen door PD worden aangetast. Er kan ernstige invaliditeit en moeilijk te behandelen pijn optreden. De patiënt kan in een maatschappelijk en sociaal isolement terecht komen. Jaarlijks krijgen 8.000 mensen deze complicatie na een letsel.

In enkele gevallen ontstaat PD spontaan. Het overgrote deel van de 8.000 mensen geneest binnen korte tijd, veelal zonder restverschijnsel. De overige patiënten krijgen te maken met een langdurige of zelfs chronische situatie. Naar schatting zijn er tenminste 20.000 chronische PD-patiënten in Nederland. Posttraumatische dystrofie is een aandoening die bij alle leeftijden voor komt, maar vaker bij mensen tussen de 45 en 60 jaar en meer bij vrouwen (75%) dan bij mannen. Ook is het een aandoening die wereldwijd wordt aangetroffen.

Posttraumatische dystrofie is in Nederland ook bekend onder de namen Sudeck Dystrofie (of Atrofie) en Sympathische Reflex Dystrofie.

Oorzaken / Theorieën

Er is een aantal theorieën over het ontstaan van PD waarbij de theorie over de (over)reactie van het sympathisch zenuwstelsel en de ontstekingstheorie op de voorgrond staan.

Psychosociale theorie: Er is geen wetenschappelijke bewijs geleverd die de theorie staft. Uit onderzoeken blijken geen verschillen te bestaan tussen persoonlijkheidsstructuren bij patiënten met en zonder PD.

Inactiviteits theorie: Uit onderzoek blijkt dat PD-patiënten echter niet in staat zijn om te oefenen omdat er onvoldoende zuurstof wordt opgenomen in de spieren van het aangedane lidmaat. Spierarbeid is niet mogelijk, en PD-patiënten kunnen dan ook niet intensief oefenen.

Sympathische reflex theorie: Een over-reactie van het sympathisch zenuwstelsel. Niet alle verschijnselen van PD kunnen vanuit deze stoornis worden verklaard.

Abnormale ontstekingsreactie theorie: een abnormale (steriele) ontstekingsreactie waarbij zuurstofradicalen een grote rol spelen. Er zouden teveel zuurstofradicalen worden gevormd waardoor gezond weefsel beschadigd wordt. Het normale herstelproces zou uit de hand lopen en tot schade aan gezond weefsel leiden.

Theorie en bewijs: lokale neurogene ontsteking

Er wordt vanuit gegaan dat op basis van weefselschade er een ontstekingsreactie tot stand komt die primair tot doel heeft tot genezing te leiden, maar echter op hol slaat. De ontstekingsreactie heeft tot gevolg dat er lekkage van zenuwewit ontstaat. Dit heeft vervolgens weer tot gevolg dat er in de beslisstations in het ruggemerg en hogere centra, veranderingen optreden die leiden tot ontregeling van het onwillekeurig zenuwstelsel en de symptomen van allodynie, dystonie en spasme.

Bewijsvoering: er is aangetoond dat bij posttraumatische dystrofie sprake is van een lokale neurogene ontsteking.

Symptomen

Posttraumatische sympatische ontregeling in een extremiteit na een trauma of operatie.

Bestaat uit 3 stadia;

1. acut stadium (warme stadium) ontstekingsverschijnselen, bewegingsbeperking, toename van haar- en nagelgroei en een droge huid.
2. stadium (koude stadium) overmatige sympathicusactiviteit (koude, vasoconstrictie, cyanose en een glanzende, klamme huid) afname van haar- en nagelgroei en toenemende plaatselijke osteoporose.
3. irreversibel stadium; atrofie van spier- en botweefsel en gewrichtsverstijving, altijd aanwezige pijn die verergert door activiteit van het aangedane lichaamsdeel, allodynie, hyperalgesie, hyperpathie, algodystrofie.

Posttraumatische dystrofie is een zeer ernstig te nemen aandoening die nog onvoldoende wordt begrepen.